

***Mandaatstatuut
gemeente Baarn
2022
Toelichting***

Toelichting op het Mandaatstatuut Baarn

1. Inleiding

Eén van de grondbeginselen van onze democratische rechtstaat is het legaliteitsvereiste: handelingen en besluiten die de overheid neemt moeten hun grondslag vinden in de wet. De bevoegdheden die aan het college en de burgemeester zijn toegekend kunnen zij aan anderen opdragen. Dat kan door het verlenen van mandaat, volmacht of een machtiging (afdeling 10.1.1. Algemene wet bestuursrecht (Awb)). Als het gaat om het nemen van besluiten noemen we dat “mandaat”. Bij privaatrechtelijke handelingen (bijv. overeenkomsten) spreken we van “volmacht” en bij feitelijke handelingen van “machtiging”. Bevoegdheden worden dan *namens* het college of de burgemeester uitgeoefend. Dat betekent dat het college of de burgemeester verantwoordelijk blijft voor deze besluiten en bevoegd blijft om zelf het besluit te nemen.

Redenen om bevoegdheden over te dragen aan anderen zijn om:

- het bestuur te ontlasten;
- besluiten sneller af te wikkelen, en
- het verantwoordelijkheidsgevoel bij medewerkers te vergroten

Het huidige mandaatstatuut is van 2019. De redenen om het statuut te actualiseren zijn:

- Kleine organisatorische wijzigingen;
- Meer bevoegdheden mandateren om college te ontlasten en/of besluitvorming efficiënter te laten verlopen;
- Volledig geactualiseerd mandaatstatuut.

2. Omgekeerd mandaatstatuut

Er zijn 2 mogelijkheden om een Mandaatstatuut op te stellen:

- Positief traditioneel mandaatstatuut
alle bevoegdheden worden gemandateerd op team-/functieniveau en expliciet omschreven.
- Negatief of omgekeerd mandaatstatuut
alle bevoegdheden van het college/burgemeester worden gemandateerd op functieniveau, tenzij de bevoegdheid expliciet is voorbehouden aan college, burgemeester, gemeentesecretaris, teammanager of een specifieke functie. Alles wat niet is voorbehouden is gemandateerd aan medewerkers in de organisatie, voor zover de uitoefening van de bevoegdheid overeenstemt met de taken en verantwoordelijkheden van het team. Deze taken en verantwoordelijkheden zijn beschreven in het Organisatiebesluit.

Baarn kiest ervoor om over te gaan op het “omgekeerde” mandaatstatuut. Het voordeel hiervan is:

- Minder bewerkelijk
- Minder omvangrijk
- Niet afhankelijk van organisatiestructuur
- Past binnen de organisatievisie om bevoegdheden zo laag mogelijk in de organisatie neer te leggen.

Mandaat heeft gevolgen voor de verhouding tussen bestuur en medewerkers. Het bestuur moet er op kunnen vertrouwen dat de medewerker aan wie de bevoegdheid is gemandateerd over voldoende inschattingsvermogen beschikt om te kunnen beoordelen in welke gevallen terugkoppeling naar het college of naar de portefeuillehouder geboden is. Daarom zijn in het Mandaatstatuut voorwaarden opgenomen voor het gebruik van het mandaat. Ook kunnen mandaten (tijdelijk) worden ingetrokken.

De medewerker zal zich in de eerste plaats moeten afvragen of het besluit dat genomen wordt in overeenstemming is met wet en andere regelgeving, maar even zo belangrijk is de inschatting of het bestuursorgaan ook zo zou besluiten als de medewerker voornemens is te doen. Bij politiek gevoelige zaken moet altijd overleg met de portefeuillehouder plaatsvinden.

3. Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1

Spreekt voor zich.

Artikel 2

Dit artikel vormt een weerslag van artikel 10:12 van de Awb. Door dit artikel wordt duidelijk dat de mandaatregeling niet slechts betrekking heeft op het publiekrechtelijk handelen van de gemeente maar op al het handelen, dus ook privaatrechtelijk en feitelijk handelen.

Artikel 3

Het nemen van beslissingen omvat ook voorbereidings- en uitvoeringshandelingen, bijvoorbeeld de ondertekening van stukken. In plaats van per gemandateerde bevoegdheid ook de bijbehorende handelingen te mandateren, is deze algemene bepaling in het mandaatstatuut opgenomen.

Artikel 4

In het eerste lid mandateren het college en de burgemeester hun bevoegdheden aan de medewerkers van de gemeente Baarn en aan ingehuurde medewerkers die werkzaam zijn onder verantwoordelijkheid van het gemeentebestuur. Dit vormt de basis van de methodiek van het omgekeerde mandaatstatuut.

In de leden 2 tot en met 5 en 7 genoemde bijlagen staan de voorbehouden bevoegdheden van het college, burgemeester, gemeentesecretaris, teammanagers, specifieke functionarissen en externen beschreven.

Op grond van artikel 10:8 Awb kan een mandaatgever (in dit geval college of burgemeester) het mandaat te allen tijde intrekken. Deze bevoegdheid wordt in het zesde lid ook toegekend aan de gemeentesecretaris en de teammanagers.

Artikel 5

In dit artikel zijn de situaties opgenomen waarin het mandaat niet geldt.

Artikel 6

In dit artikel zijn de voorwaarden opgenomen waaronder van het mandaat gebruik mag worden gemaakt:

- binnen eigen taakveld;
- conform budgethoudersregeling
- binnen begroting
- 4 ogen principe
- informatieplicht
- instructiebevoegdheid
- verantwoording

Artikel 7

In het eerste lid is bepaald dat er geen onderscheid bestaat tussen een beslis- en ondertekeningsmandaat.

In het tweede lid is omschreven hoe de stukken ondertekend moeten worden.

Artikel 8

In het eerste lid is bepaald dat de bevoegdheden die aan de medewerkers zijn gemandateerd ook kunnen worden uitgeoefend door de teammanager of de gemeentesecretaris. De bevoegdheden van de teammanager kunnen ook worden uitgeoefend door de gemeentesecretaris (2^e lid).

In de leden 3 tot en met 5 is beschreven wie een afwezige medewerker, teammanager of gemeentesecretaris mag vervangen.

Artikel 9

In een aantal gevallen kan het mandaatstatuut ambtshalve worden aangepast. Dit kan worden gedaan door de juridisch controller of de adviseurs van Juridische zaken. Het gaat om wijzigingen die door het college zijn vastgesteld en ambtshalve worden verwerkt. Hierdoor blijft het mandaatstatuut actueel.

Artikel 10

Spreekt voor zich.